

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉK, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 19 FEBRUARI.

NIEUWJAARSGIFTEN AAN PIUS IX.

8de LIJST

Beilag der vorige lijsten,	fr. 3278,43
M. V. Laminne, raadshoofd te Tongeren,	10,00
M. Vanhees, pastoor te Heers,	25,00
E-nige parochianen van Heers,	25,00
M. Pastoor van Opheers,	10,00
Eenige parochianen van Opheers,	5,50
Een onbekende van Herderen,	10,00
M. Henri Ernes te Lowaige,	3,00

DEKANAAT VLYTINGEN.

De parochie van Vlytingen,	60,82
» Fall-Mheer,	69,38
» Membruggen,	55,00
» Rimpst,	45,20
» Genoels-Elderen,	42,00
» Canne,	40,00
» Sichen en Bolré,	30,60
» Rosmeer,	15,00
» Hves,	10,00
» Sussen,	10,00

Ontvangen door de tusschenkomst van M. den deken van Tongeren :	
Een onbekende van Tongeren,	20,00
Eene onbekende id.	10,00
Een onbekende, id.	5,00
M. Dawans, pastoor van Widove,	10,00
3 ^{de} gift van Conixheim, onbekenden,	5,00
Onbekende gift van 't kanton Tongeren,	500,00

Totaal, fr. 4294,93

LIJST VAN RIEMST-HEUKELOM.

L. Coenegrachts, pastoor, fr. 10,00. A. Coenegrachts, oud pastoor, 5,00. W. P. Coenegrachts, 5,00. J. Mertens, 5,00. W. Ph. Kersten, 3,00. Cath. Ruyters, 1,00. J. Cilissen, 1,00. W. Liesens, 3,20. Naamloos, 10,00.

LIJST VAN MEMBRUGGEN.

H. Kerkhofs, pastoor, fr. 10,00. Maria Cox, dienstmeid, 1,00. Een onbekende, 2,00. Een onbekende, 7,00. Peter Martens, 10,00. Lambert en Ida Noben, 5,00. Willem en Agnes Martens, 6,00. Oigerns Ulrix-Canon, 2,50. De gebroeders Martens zonen van Adam, 10,00. Ludovicus Martens, w^o Elisabeth Coenen en Maria Martens, 1,00. Willem Coenen, 0,50.

LIJST VAN FALL-MHEER.

Moors Marcel, pastoor, fr. 10,00. Lenders Henricus, kapelaan, 10,00. Congregatie, Zondagschool der jonge dochters, 33,58. Marie Monard, 5,00. Anonyme, 5,00. M^{de} de w^o Monard, 5,00. Anonyme, 1,00.

LIJST VAN GENOELS-ELDEREN.

M. R. Ulrix, fr. 10,00. Catharina Gauthier, 1,00. M^{de} Defour, 2,00. L. Liesens, broeder en zuster, 10,00. Naamloze giften, 19,00.

LIJST VAN SICHEN-BOLRÉ.

Poelmans, pastoor, fr. 10,00. W. Heynen, oud pastoor, 5,00. De familie Heynen, 5,00. L. Beusen, 3,00.

DE VADERVLOEK.

LOSSE BLADEN UIT L. MUHLBACH'S WERK BENJOWSKY.

(Vervolg.)

— Maar niet door uwe schuld, generaal, zegde Benjowsky innig. Het is een troost dit te denken en te weten. Uw naam blijft zuiver van deze ontzaglijke schuld, en als de geschiedenis van dezen ongelukkigen dag melding maakt, zal zij moeten zeggen: Generaal Nadasy had er geen deel aan. Hij was de eenige, die den veldslag onttraadde, maar men leest niet naar de stem van den profet en...

— Waarom zwijgt gij eensklaps? Waarom wordt gij zoo bleek? Ach, mijn God, gij zijt gewond? Het bloed vloeit uit uwe mouw.

— 't Is niets, zegde de graaf met moeite glimlachende. Een schot is door mijn linker bovenarm gegaan, anders niet, en...

Hij hield stil, doodelijke bleekheid bedekte zijn gezicht, en het zweet stond met dikke druppels op zijn voorhoofd.

— Gij zult machteloos worden, zegde Nadasy, dicht op hem toerijende en zijnen arm om de wankelende gestalte zijns vriends leggende. Gij moet u laten verbinden; ik wissel van u, dat gij u dadelijk terugtrekt, want uwe plaats is in het hospitaal, niet hier.

— Mijn plaats is hier, hier aan uwe zijde, zegde Benjowsky vast, en ik blijf hier. Het zal mij wel gelukken deze zwakte te overwinnen. Ik mag niet ziek worden, ik mag niet sterven, want gij weet immers, dat ik nog bedien als koerrier naar Weenen moet gaan. Ik verzoek slechts een druppel water; het bloedverlies heeft mij verzwakt.

Generaal Nadasy wenkte een ordonnans en

P. Lenaerts, 2,00. Twee weeskinderen, 0,60. Eene dienstmeid, 1,00. De kinderen J. Tans, 4,00.

IJzerenweg van Maastricht naar Hal langs Tongeren en Landen.

In eene harer laatste zittingen heeft de Kamer verslag gehoord over talrijke petitiën waardoor de inwoners van verscheidene gemeenten vragen dat het gouvernement aan M. Rosart de concessie verleene van eenen spoorweg van Hal bij Brussel, naar Maastricht, langs Waver, Waterloo, Joloinne, Landen en Tongeren.

M. Le Hardy de Beaulieu, afdevaardigde van het arrondissement Nyvel, heeft de aanvraag tot bekomen van den ontworpen ijzeren weg krachtadig ondersteund in het belang van aanzienlijke gemeenten der provincie Brabant welke hij in de Kamer vertegenwoordigt.

Onze achtbare vertegenwoordiger M. Julliot heeft op zijne beurt doen uitschijnen van welk belang het aanleggen van dezen ijzeren weg zou zijn voor het arrondissement Tongeren en vooral voor het aanzienlijk kanton Bergloon. Hij heeft den heer minister van openbare werken en de gansche Kamer krachtadig aangewakkerd deze gelegenheid waar te nemen om het zuider gedeelte van Limburg, met het voordeel der ijzerenwegen te begifigen.

Met spijt moeten wij hier bijvoegen dat de heer Jamar, minister van openbare werken, zich niet zeer gunstig toont aan den ontworpen spoorweg. Volgens M. Jamar, zou het project van M. Rosart inderdaad zeer voordeelig zijn voor talrijke bevolkingen die tot heden de gunst der ijzerenwegen niet hebben kunnen genieten; doch M. Jamar kan niet beloven dat hij binnen kort de gevraagde concessie zal verleenen. Volgens hem zou de ijzerenweg van Hal naar Maastricht groot nadeel kunnen toebrengen aan den staatspoorweg. De ontworpen spoorweg zegt M. Jamar, zou de kortste vervoerweg zijn voor reizigers en koopwaren tusschen Frankrijk en Duitschland, zoodat hij zich weldra zou meester maken van de bronnen van voorspoed die heden in het bezit zijn van den staatsijzerenweg.

M. Julliot heeft met veel rede doen opmerken hoe verkeerd deze redeneering is. Wel hoe? Er zou geen spoorweg mogen aangelegd worden die eenige concurrentie doet aan den ijzeren weg van den staat? Dat men dan maar zegge dat de ijzeren wegen gemaakt worden niet in het belang der bevolkingen en der lastbetalers maar enkel in het belang van het gouvernement. Die verwaalde leering van

meester Jamar zal door de Kamer niet aangenomen worden. De ijzeren weg ontworpen door M. Rosart, zal eene weldaad zijn voor twee provinciën en hetgeen het ontegensprekelijk nut van dezen weg bewijst is dat geen enkel redenaar in de Kamer de minste opwerping te maken gehad heeft tegen de beweegredenen bijgebracht door M. Julliot en Le Hardy de Beaulieu. De minister zelve heeft het groot belang hekend van den weg van Hal naar Maastricht er bijvoegende dat hij geene andere reden had om zich tegen de aanlegging te verzetten dan het nadeel dat er uit zou kunnen ontstaan voor den Staats spoorweg.

Deze aanmerking van den minister is enkel een onzin. De Staatspoorweg is gemaakt op kosten der lastenbetalers. De ijzeren weg van M. Rosart integendeel zal aangelegd worden op kosten eener maatschappij en zal niets aan het land kosten. Is het nu niet ongerijmd van komen te zeggen: gij die de lasten hebt helpen betalen om de spoorwegen van den Staat aan te leggen, gij die geen voordeel uit de Staatspoorwegen trekt, gij zult juist daarom beroofd blijven van het voordeel der spoorbanen. Andere arrondissementen trekken profijt uit die wegen die op kosten van gansch het land gemaakt zijn, en om die ijzeren wegen geen schade te doen, zult gij zonder ijzeren weg blijven, alwere het ook dat eene maatschappij op zijne kosten uwen spoorweg wilde maken.

Neen, mijnheer Jamar, gij hebt er neven geslagen. Weldra zal er een aantal nieuwe petitiën in de Kamer aankomen om de uitvoering van het project Rosart te vereischen, want de belanghebbende bevolkingen zijn niet voor nemens zich door zulken slauwen praat te laten voorbij klappen.

Voorstel ter gunste van het werk der Voortplanting des Geloofs

gedaan door de Hoogeerwaarde Patriarchen, Aartsbisschoppen en Bisschoppen der buitenlandsche Missiën aan de Congregatie der Doortuchtige en Hoogeerwaarde Vaders van het Vaticaanisch Concilie ingesteld om de aanvragen der Vaders te ontvangen.

Hoogeerwaarde Vaders, Onder de verscheidene liefde werken welke, dank aan de goedkeuring van den H. Stoel en aan de begunstiging der Bisschoppen, onze missiën door de geboden en almoezen der geloovigen ondersteunen, bekomt ontwijfelbaar het werk der Voortplanting des Geloofs den eerste rang.

Immers van dit nooit-olprezen werk ontvangen wij bijna allen, voeding en kleding waar-

mede zooals de apostel Paulus verklaart, de evangelische arbeiders moeten tevreden zijn, door dezelfde liefdegiften worden gesticht en ontwikkeld die katholieke instellingen en die werken van barmhartigheid welke zoo welsprekend den Heere Jesus aankondigen aan de volken die Hem geenszins kennen en die in de dwaling zijn gedompeld: deze werken en deze instellingen zijn zoovele schitterende teekenen welke ons, in weerwil onzer onwaarigheid, voor de echte leerlijnen van den waren God doen erkennen.

Alwaaron wij bij de gelukkige en heilige gelegenheid, welke ons, van uit de verstaafgelegene gewesten der aarde, voor de voeten van den Opperherder vereenigt, eenparig de grenzenlooze dankbaarheid uitdrukken en openbaren, welke onze zeilen vervult van dit godvruchtig werk, dat niet ten onrechte de Voedster, ja de Moeder der Missiën genoemd wordt. Tevens bejeren wij ons, dit werk aan te bevelen aan de eerbiedwaardige Kerkvoogden welke dit H. Concilie bijwonen, alsmede in gansch bijzonder aan het Opperhoofd van alle Herders en van de gansche Kerk, aan zijne Heiligheid Pius IX, Wiens vaderlijke toegegenheid wij reeds zoo menigmaal hebben ondervonden.

Deze en uwe beschermende welwillendheid, Eerbiedwaardige Vaders, schijnt heden ter uitbreiding van dit werk des te noodiger, dat reeds, sedert eettelijke jaren, in stede van aan te groeien zooals voorheen, de almoezen voor de voortplanting des geloofs gestart geene vordering maken, of zelfs, gelijk het dit jaar is gebeurd, het gevaar eener vernedering hebben gelopen.

Vandaar dat, eensteels, het werk der voortplanting des geloofs zich in de onmogelijkheid bevindt van naar behooren alle missiën, wier getal aangegroeid is, te onderhouden, terwijl, anderdeels, de ministers der protestantsche sekten, in een gedeelte der landstrecken aan onze zorgen toevertrouwd, onberekenbare geldsommen wier opbrengst jaarlijks vernedert, verkwaad uitdelen, om de zielen te verderven of geheel om ze op eene heiligschendende wijze te koopen.

Overzulkz zijn onze Missiën met een uiterste gevaar bedreigd, dat slechts zal kunnen afgewerd worden met aan de geloovigen hunne voormalige eidelmoedigheid te herinneren en zoo kunnen ijver te ontvlammen, opdat dit verheven werk voortdurend nieuwen voortgang make.

En wij hebben het vertrouwen dat dit zoo wenschelijk oogwit en voor de voortplanting van den H. Godsdienst in de gansche wereld zoo voordelig einde door een enkel woord van den H. Stoel en van dit algemeen Concilie kan worden tweegebracht.

Om deze zoo heilige redenen, Eerbiedwaardige vaders, smeeken wij outmoedig dat bij de decreten welke de katholieke Missiën belangen en aan de beraadslaging van het Vaticaanisch Concilie moeten voorgelegd worden, een besluit worde gevoegd waardoor de Kerk aan het werk

onzeluk te berichten. Ik zelf zal mij ook naar Weenen begeven en er binnen vier dagen aankomen.

De veldmaarschalk Daun had zich derhalve gehaast het bericht van den veldslag te ontwerpen, en toen hij het geëindigd had, riep hij zijnen adjudant tot zich.

— Gij zult terstond als koerrier naar Weenen gaan, zegde Daun. Het is zekerlijk eene moeilijke boodschap, maar ik vertrouw ze u toe, wijl ik uwe bekwaamheid ken. Ziehier het bericht van den slag Maar luister! Gij begeeft u hiermede niet terstond tot de keizerin, maar eerst naar keizer Frans en overlegt met hem op welke wijze hij de keizerin uwe berichten te melden heeft 't is de hoofdzaak, dat gij zoo spoedig mogelijk aankomt, om elk ander bericht van den veldslag voor te zijn.

Terzelfder tijd kwam graaf Benjowsky het lage kleine vertrek binnen, waarin generaal Nadasy zijn kwartier had genomen.

De generaal had geschreven en was juist bezig met het geschrevene in eenen omslag te steken, toen de jonge man op hem toetrad.

— Generaal, zegde hij, ik herinner u aan uwe belofte. Ik ga als koerrier naar Weenen.

— Gij blijft er dus op staan? Gij wilt, in weerwil uwer woude, deze reis ondernemen?

— Generaal, ik heb dezen ongelukkigen slag slechts overleefd om mijn woord te vervullen en als koerrier naar Weenen te gaan, ten einde de keizerin de waarheid te zeggen.

— Welnu, vriend, zeg haar de waarheid. Ziehier den brief.

De jonge graaf nam den brief en hem aan zijne borst steevende, wendde hij zich haastig naar de deur.

— Ik zet mij terstond te peerd, riep hij vaarwel, generaal!

— Vriend, riep Nadasy hem na, gij hebt nog

bevoel hem den chirurgijn te halen en water te bezorgen.

— Zoo gij u niet laat verbinden, wil ik u in 't geheel niet meer aan mijn zijde zien, graaf, zegde hij met teedere ontvreedenheid. Als de kou in uwe wond komt, zijt gij verloren, en ik heb te weinig vrienden dan dat ik een mijner getrouwen door jeugdigen overmoed in gevaar mag laten komen. Blijf dus hier en laat u verbinden, daarna moogt gij tot mij terug keeren.

Juist snelde de chirurgijn met zijn verband kistje toe en tilde met zijne helpers den half bewusteloozen graaf van Benjowsky van zijn peerd om met haastige hand de mouw van zijn gezwollen arm open te snijden en de wond te onderzoeken.

Een half uur later reed graaf Benjowsky weér naar generaal Nadasy, die nu met de keurtroepen van zijne legerafdeeling in het dorp Leuthen post had gevat en zijne scharen tot vernieuwen wederstand ontvlamde.

't Is toch alles te vergeefs, zeide hij tot Benjowsky, den wederkeerende met een treurig glimlach grootende. Wij kunnen er thans nog slechts aan denken de rest van het leger van een geheel ondergang te redden. Alles komt er nu op aan, den aflocht van onzen slingel te dekken en de Pruisen te beletten de bruggen, die over het Schweißditzer water voeren, te bemachtigen.

— Ik ga er met mijne dragonders heen, riep Benjowsky, ik bezet de bruggen, en zoolang nog één onzer leeft, zullen de Pruisen ons niet verdrijven!

En met van moed stralend gezicht, met vlamwende oogen, geheel door strijd lust beziel, riep graaf Benjowsky zijne scharen bij zich en joeg met de dragonden naar de bruggen.

Ond-russchen duurde het gevecht om het dorp Leuthen met onbeschrijfelijke woede voort.

De Oostenrijkers, ontvlamd van smart, schaamte wanhoop, verdedigden iederden boom, iederden hut, iederden voet breed grounds maar de Pruisen, beziel door moed en overwinninglust, opgetogen door hunne voordeelen, vielen met onwêrstaanbaar geweld aan en rukten steeds voorwaarts.

Zoo groot was hunne vervoering, dat zelfs de zwaar gewonden, de stervenden nog juichten van overwinningsvreugd, dat zij, niet meer kunnende strijden ten minste met hunne stem hunne krijgsmakkers tot moedige daden wilden aanvoeren.

Een soldaat, wiens been was afgeschoten, richt zich van den grond op, leunt op zijn geweer als op een kruk sleept zich naar de plaats, waar de Pruisen voorbij marcheeren, en roept, den arm omhoog zwaaiende, hen jubelend toe: « Broeders, vecht als dappere Pruisen! Overwint of sterft voor uwen koning!»

Terwijl de koning, de overwinnaar van Leuthen, op het slagveld over de gevallenen treurde, was het oostenrijksche leger in onstuimige vlucht steeds verder achteruitgeweken, doch, dank zij de maatregelen van graaf Nadasy en de dapperheid van Benjowsky, de bruggen over het Schweißditzer water waren hun gebleven, en verzekeerden de Oostenrijkers ten minste den weg der vlucht.

Aarts Hertog Karel behoorde met zijn generalen staf tot de eersten die de bruggen passeerden, om aan gene zijde er van een veilig nacht kwartier te zoeken. Zijn adjudant, graaf Paify, reed met somber gezicht nevens hem, maar thans herhaalde hij zijn verzoek niet, om als koerrier naar Weenen te worden gezonden en de hertog herinnerde er hem niet aan.

Hij had met sombere misnoegdheid tot veldmaarschalk Daun gezegd: « Ik laat het aan u over koerriers naar Weenen te zenden en ons